

Beslissing Regionale klachtencommissie

inzake klacht van mevrouw X

Klacht : ds. 08.001/408
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht : 3 februari 2021
Datum hoorzitting : 8 februari 2021
Datum beslissing : 15 februari 2021

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 3 februari 2021
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 4 februari 2021

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van mevrouw X. van 3 februari 2021, hierna te noemen klager. Verweerder, psychiater, heeft op 4 februari 2021 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 8 februari 2021 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden door middel van beeldcommunicatie, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
namens de cliëntenraad
- *secretaris:*
- *notulist:*
- *klager:* mevrouw X., die zich in deze heeft laten bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon de heer A., verpleegkundige, ondersteunt bij het beeldbellen.
- *verweerder:* de heer B., psychiater, die zich in deze heeft laten bijstaan door de heer C., ANIOS, en mevrouw D., co-assistent.

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over beperking van vrijheden (geen beschikking over telefoon en daardoor geen eigen beheer over financiële middelen en geen eigen beheer sigaretten).

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Klaagster meldt dat ze een manie heeft gehad en toen een auto heeft gekocht die ze niet kon betalen. Dit heeft klager kunnen terugdraaien. Klager geeft aan dat ze nu 4 of 5 weken is opgenomen en er aan toe is om haar persoonlijke spullen in eigen beheer te hebben en weer de verantwoordelijkheid te nemen voor haar financiën.

De patiëntenvertrouwenspersoon licht toe dat klaagster contact heeft opgenomen toen haar telefoon, cash geld, bankpas en sigaretten waren ingenomen. Daarop is een gesprek met de anios gevolgd en heeft mevrouw de sigaretten weer in eigen beheer gekregen. Echter een week later belde klaagster opnieuw naar de pvp met de boodschap dat ze de sigaretten toch niet in eigen beheer had en niet genoeg had aan 1 pakje per dag. Als de sigaretten op zijn, heeft klaagster niet de beschikking over geld om nieuwe te kopen. Klaagster wil aantonen dat zij weer op een verantwoorde manier met geld en sigaretten kan omgaan. Daarnaast is zij van mening dat er geen juridische grondslag is voor het innemen van de sigaretten, het geen gebruik mogen maken van de computer en het innemen van haar bankpas en telefoon. Klager kan nu op geen enkele manier laten zien dat ze wel weer - onder begeleiding - met deze zaken kan omgaan.

Verweerder geeft aan dat de familie veel zorgen heeft over de financiële situatie van klaagster. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd om financiële schade voor klaagster te voorkomen. Het behandelend team neemt de familie daar serieus in. De sigaretten worden verstrekt door de familie, 1 pakje per dag. Meer kan klaagster zich niet veroorloven volgens de familie. Wanneer de sigaretten op zijn probeert klaagster sigaretten te krijgen van medepatiënten of pakt zij de sigaretten uit de verpleegsterspost. Afgelopen weekend had mevrouw onder begeleiding toegang tot een pc en heeft toen toch weer getracht om artikelen te kopen.

Het dilemma van verweerder is de vraag hoe ver er moet worden gegaan in de bescherming van mevrouw en wanneer het een goed moment is om haar weer zelf de beschikking over een aantal zaken te geven.

De patiëntenvertrouwenspersoon geeft aan dat ondanks het feit dat de huidige maatregelen vanuit bestwil denken en goed hulpverlenerschap voortkomen verplichte zorg, i.c. het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid om het eigen leven in te richten, alleen als ultimum remedium mag worden ingezet. Dit is echter hier niet proportioneel.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 De ontvankelijkheid van de klacht

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van GGZ Oost Brabant op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 Procedurele waarborgen

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen GGZ Oost Brabant op grond van een verlengde crisismaatregel. Op de voorgenomen

vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvgz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg is op schrift gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg is pas genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- De zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgz.

De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel:

Uit het dossier en de verklaringen ter zitting blijkt dat de zorgverantwoordelijke zich regelmatig en ook specifiek voorafgaande aan de beslissingen tot verplichte zorg, op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene en het voornemen om te besluiten tot verplichte zorg telkens voorafgaand aan de beslissing daartoe ook met klagster besproken heeft.

Klagster heeft het schriftelijke en gemotiveerde besluit van de behandelaar tot het verlenen van verplichte zorg, d.d. 14-1-2021 met aanvullingen d.d. 15-1-2021 en 1-2-2021 ontvangen waarin de onderbouwing van de beslissing over te gaan tot verplichte zorg is weergegeven. Tevens heeft klagster de brief van de geneesheer-directeur d.d. 11-1-2021 ontvangen waarin zij geïnformeerd wordt over de mogelijkheid een klacht in te dienen en de hulp van de PVP in te roepen.

De commissie heeft geconstateerd dat de behandelaar op 15-1-2021 een expliciete beoordeling van de wilsbekwaamheid van cliënte heeft gedaan, zoals vereist op grond van art. 8.9 lid 4.

Klager wordt ter zake wilsonbekwaam geacht.

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing

¹ Indien van toepassing

van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvzgg kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende:

- Toetsing ernstig nadeel: Uit hetgeen is vermeld in de desbetreffende beslissing verlenen verplichte zorg, de medische verklaring, het behandelplan, de beschikking, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van verweerder is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er sprake is van ernstig nadeel voor klaagster in de vorm van maatschappelijke teloorgang, voornamelijk in de zin van financiële problemen.
- De verplichte zorg is naar het oordeel van de klachtencommissie proportioneel, omdat door middel van het innemen van de telefoon voorkomen wordt dat klaagster aankopen doet waar zij niet de financiële middelen voor heeft en daardoor in financiële problemen zou komen. Het beheren van de sigaretten is proportioneel omdat hierdoor de beschikbaarheid van sigaretten evenredig over de week/dag verdeeld wordt en klaagster niet in de verleiding komt om op dwingende of grensoverschrijdende wijze andere cliënten of medewerkers te benaderen om haar sigaretten te geven. De proportionaliteit blijkt naar het oordeel van de commissie ook uit het feit dat deze vormen van verplichte zorg voor een beperkte periode van 3 weken zijn opgelegd.
De klachtencommissie is van oordeel dat aan het subsidiariteitsvereiste is voldaan omdat het op dit moment nog niet mogelijk is om met klaagster over deze onderwerpen afspraken te maken waar zij zich ook aan kan houden.
Aan het vereiste van doelmatigheid is voldaan nu uit de maatregelen volgt dat klaagster geen onverantwoorde financiële verplichtingen kan aangaan en evenmin door grensoverschrijdend gedrag sigaretten zal proberen te krijgen en vanwege het feit dat voor klager een half uur beschikken over haar telefoon niet genoeg is, maar zij deze “gewoon” 24/7 wil hebben.
- Aan het vereiste van veiligheid is met deze maatregelen ook voldaan omdat de kans dat klaagster door haar grensoverschrijdende gedrag agressie van anderen zal oproepen sterk gereduceerd is.

6. **BESLISSING**

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klagster ongegrond en heeft, zoals op voorhand aan klager medegedeeld, geen redenen gezien de beslissing waartegen de klacht zich richt te schorsen.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.